

Datum
2018-04-03

Dnr
00012-2018
Ert Dnr
N2017/07438/FF

Mottagare
Näringsdepartementet
103 33 Stockholm

Handläggare
Thomas Johansson
Enheten för Havsplanering
Thomas.johansson@havochvatten.se

Direkt
010-698 60 00

Yttrande över Ett land att besöka – En samlad politik för hållbar turism och växande besöksnäring

Havs- och vattenmyndigheten har förelagts att yttra sig över SOU 2017:95 ”**Ett land att besöka** En samlad politik för hållbar turism och växande besöksnäring”. Myndigheten lämnar här följande yttrande.

Havs- och vattenmyndighetens inställning

Havs- och vattenmyndigheten anser att betänkandet har en brist på förslag gällande destinationsutveckling för kustnära och maritim natur- och upplevelseturism

Havs- och vattenmyndigheten ser inte att den maritima strategins branschspecifika åtgärder för fritid och turism representeras tillräckligt i betänkandet. Åtgärderna från den maritima strategin bör inkluderas i den samlade politiken för hållbar turism och växande besöksnäring.

Havs- och vattenmyndigheten noterar att arbete med skyddade områden, särskilt i marina och vattennära områden samt fritidsfiskets betydelse för hållbar turism kan utvecklas i betänkandet.

Med Havs- och vattenmyndigheten uppdrag i åtanke bör myndigheten vara med i Besöksnäringens myndighetsgrupp.

Motivering

Havs- och Vattenmyndighetens uppdrag

Vårt grundläggande uppdrag enligt vår myndighetsinstruktion omfattar bevarande, restaurering och hållbart nyttjande av sjöar, vattendrag, hav och fiskresurserna.

Havs- och vattenmyndigheten arbetar för att koordinera förvaltningen av flöden som vatten, sediment, biota, föroreningar och material mellan de

olika förvaltningsområdena och geografiska segmenten från källa till hav. På det sättet stöds ekosystemansatsen och de ekosystemtjänster som samhället är i behov av. Som till exempel rent vatten, hälsosam mat, skydd mot översvämning och torka, samt tjänster som ger förutsättningar till turism och besöksattraktivitet.

Den maritima naturturismen och övrig kustnära besöksnäring går att koppla direkt till de miljömål som Havs- och vattenmyndigheten är ansvarig samordnare för:

- *Levande sjöar och vattendrag.*
 - Strandmiljöer, sjöar och vattendrags värden för fritidsfiske, badliv, båtliv och annat friluftsliv är värnade och bibehållna och påverkan från buller är minimerad.
- *Hav i balans samt Levande kust och skärgård.*
 - Havs-, kust och skärgårdslandskapens värden för fritidsfiske, badliv, båtliv och annat friluftsliv är värnade och bibehållna och påverkan från buller är minimerad.

Havs- och vattenmyndighetens uppdrag är att tillsammans med Naturvårdsverket vägleda länsstyrelserna så att områdesskyddet bidrar till att utvecklingen av turism och besök sker på ett sådant sätt att det gynnar miljökvalitetsmålen och en hållbar och väl utvecklad natur- och kulturturism.

Havs- och vattenmyndigheten har det nationella ansvaret för fiskbestånd och fiskelagstiftningen. Myndigheten är ansvarig för att ta fram föreskrifter som avser bland annat fredningsområden, fredningstider, redskapsanvändning och minimimått. Havs- och vattenmyndigheten är statistikansvarig för officiell statistik om fritidsfiske.

Med Havs- och vattenmyndighetens uppdrag i åtanke bör myndigheten vara med i Besöksnäringens myndighetsgrupp.

Maritima strategin

Maritim Turism omfattar enligt maritima strategin, färjetrafik, kryssningsverksamhet, skärgårdsturism, fritidsfiske, handel med och service av fritidsbåtar, samt marinor.

Fritid och turism är berört i FN:s globala hållbarhetsmål 8.9 och syftar till att det senast 2030 ska utarbetas och genomföras politik för hållbar turism som skapar arbetstillfällen och främjar lokal kultur och lokala produkter.

¹

http://www.scb.se/contentassets/4f3a55d625d345e2a51e67493c298148/jo1104_2016a01_sm_jo57sm1801.pdf

¹ <https://www.havochvatten.se/hav/uppdrag--kontakt/vart-uppdrag/regeringsuppdrag/regeringsuppdrag/uppdrag-att-foresla-utformning-av-rapporteringskyldighet-och-fordelning-av-den-tillgangliga-fiskeresursen-for-andra-fiskare-an-yrkesfiskare-2017.html>

För att främja en utveckling som leder till fler övernattningar och arbetstillfällen i samband med fritidsfiske lyfter den maritima strategin behovet av innovationer som kan förlänga den tid på året som besöksnäringen kan erbjuda upplevelser. För att åka tillgängligheten och attraktionskraften i den maritima turismen lyfter den maritima strategin även ett behov av ökad samverkan mellan sektorer, för att öka tillgänglighet och service.

Havs- och vattenmyndigheten har i uppföljningen av den maritima strategin föreslagit två indikatorer som berör besöksnäringen, ”övernattningar och besök i kustområden” och ”säsongsförlängning”.

Utvecklingen av de marina besöksnäringen har samma utmaningar som de i utredningen angivna besöksnäringarna. Det finns anledning att se över att politiken tydligt omfattar all besöksnäring inom Sverige.

Naturturism

Generellt så finns många av de behov som identifierats för landbaserad besöksnäring i de maritima och kustnära besöksnäringarna. Behovet av destinationsutveckling behöver därför även inkludera dessa områden också. Exempelvis behov av innovation för att utöka säsongen, samt en säkring av kompetensförsörjning. Att inkludera den maritima besöksnäringen i lösningarna på de hinder som blir belysta leder till att både maritim turism och landbaserad turism gynnas.

Betänkandet beskriver behov av kunskapsförsörjning inom hotell- och restaurang samt naturbruk, men även marina näringar skulle tjäna på att uppmärksammas gällande kompetensutveckling.

Småskaliga företag inom maritim naturturism eller andra marina näringar har potential att öka attraktiviteten i kustnära områden och/eller områden där marin besöksnäring finns.

Områdesskydd

Inom arbetet med akvatiskt områdesskydd är tillgänglighetsfrågorna centrala. En del av friluftsliv och turism sker i skyddade områden. Nätverket av skyddade områden i akvatisk miljö behöver därför utvecklas eftersom det gynnar turism och rörligt friluftsliv i Sverige. Områdesskyddet ska långsiktigt trygga att besökare har tillgång till ostörda och obrutna vattenområden.

¹

http://www.scb.se/contentassets/4f3a55d625d345e2a51e67493c298148/jo1104_2016a01_sm_jo57sm1801.pdf

¹ <https://www.havochvatten.se/hav/uppdrag--kontakt/vart-uppdrag/regeringsuppdrag/regeringsuppdrag/uppdrag-att-foresla-utformning-av-rapporteringsskyldighet-och-fordelning-av-den-tillgangliga-fiskeresursen-for-andra-fiskare-an-yrkesfiskare-2017.html>

Havs- och vattenmyndighetens ansvar är att tillsammans med Naturvårdsverket vägleda länsstyrelserna så att områdesskyddet bidrar till att utvecklingen av turism och besök sker på ett sådant sätt att det gynnar en hållbar och väl utvecklad natur- och kulturturism. Myndigheten har sedan 2012 en strategi för arbetet med att stärka friluftslivet. Ett av skälen till att utveckla naturturismen och att arbeta med tillgänglighetsfrågor är också att öka förståelsen för och därmed också det allmänna intresset för skyddade områden och att dessa ses som en tillgång när de väl är inrättade.

Havs- och vattenmyndigheten genomför ett flertal aktiviteter för att stimulera friluftsliv och natur- och kulturturism. Vi har kartlagt värdet av dessa tjänster i havsmiljön under 2017. Vi informerar också om allemansrätten, tar tillsammans med Naturvårdsverket fram flera vägledningar för till exempel Naturum och förvaltning av skyddade områden samt vägleder och utarbetar förslag till ändamålsenliga fiskeregleringar i skyddade områden.

Fritidsfiske

En fortsatt god och ändamålsenlig fiskförvaltning och fiskevård, både i kustnära områden och i inlandet, skapar stora möjligheter för ökat företagande. Det gäller för såväl nya former för vattenbruk som fritidsfiske och fisketurism. Fritidsfisket är även en utbredd och uppskattad friluftaktivitet i Sverige och har därmed en betydande potential för utveckling av besöksnäringar.

För att utveckla fiskbestånden beslutar Havs- och vattenmyndigheten om regler för fisket i havet och i de fem stora sjöarna samt i tillrinnande vattendrag upp till första definitiva vandringshindret.

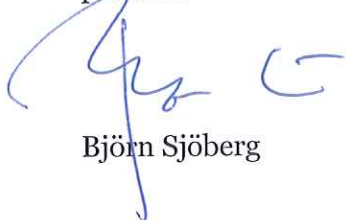
Havs- och vattenmyndigheten reglerar och förvaltar fritidsfisket idag. Myndigheten är även statistikansvarig för fritidsfisket. 1,4 miljoner svenskar i åldern 16-80 fiskade på fritiden under 2016. Detta fritidsfiske ger upphov till cirka 10,3 miljoner fiskedagar per år.¹ Sportfiskare engagerar sig också ofta i vård av fiskevatten och fiskbestånden. Fritidsfisket beräknas omsätta ungefär 6 miljarder per år.

¹

http://www.scb.se/contentassets/4f3a55d625d345e2a51e67493c298148/jo1104_2016a01_sm_jo57sm1801.pdf

¹ <https://www.havochvatten.se/hav/uppdrag--kontakt/vart-uppdrag/regeringsuppdrag/regeringsuppdrag/uppdrag-att-foresla-utformning-av-rapporteringsskyldighet-och-fordelning-av-den-tillgangliga-fiskeresursen-for-andra-fiskare-an-yrkesfiskare-2017.html>

Beslut om detta yttrande har fattats av avdelningschefen Björn Sjöberg efter föredragning av enhetschefen Thomas Johansson. I den slutliga handläggningen av ärendet har även deltagit utredaren Linda Lingsten och praktikanten Jonas Bjärnstedt

Björn Sjöberg

Thomas Johansson

¹

http://www.scb.se/contentassets/4f3a55d625d345e2a51e67493c298148/jo1104_2016a01_sm_jo57sm1801.pdf

¹ <https://www.havochvatten.se/hav/uppdrag--kontakt/vart-uppdrag/regeringsuppdrag/regeringsuppdrag/uppdrag-att-foresla-utformning-av-rapporteringsskyldighet-och-fordelning-av-den-tillgangliga-fiskeresursen-for-andra-fiskare-an-yrkesfiskare-2017.html>

